

זהו תרגום שנעשה על ידי נתי ברנט

מתוך

[contents_seq=1#page_scan_tab?778339/http://www.istor.org/stable](http://www.istor.org/stable/contents_seq=1#page_scan_tab?778339)

לוו (Loew) היקר, אם לא כתבתי לך קודם בנוגע ל-לאקסטראווגנטיות (תרתי משמע) - של האירועים שקבוצתנו זה עתה עברה, היה זה מסיבות של סולידריות, אשר הנחו את התנהגותי, כל עוד הייתי שייך לקבוצה. קשר זה כפי שאתה יודע, הוא עתה שבור. הנחתי ל כמה ימים לעבור, ככל שניתן על מנת לאפשר לתחושה הממשית של הקלה אשר חלה בעקבות השבר, לייצר את השפעותיה, על-מנת שאוכל להקדיש עצמי, קודם לכל, להקמת קהילה עובדת, הנושאת הבטחה להיות מאוד מבשרת טובות: באופן בלתי צפוי, הייתי אומר, באם, לא היינו מגלים מחדש, בדיוק, את פרי מאמצינו בשנים אחרונות אלו, את משמעות עבודתנו, ועקרונות הוראתנו, בקיצור כל מה שחשבנו במשך חודשים ארוכים כעלול להילקח מאיתנו ואשר היה עלול להיות, הדבר הקטלני ביותר, עבור אלו בפניהם הצגנו את הדיסציפלינה של הפסיכואנליזה.

יהא זה די אם אומר לך שחנכתי את החיים המדעיים של החברה הצרפתית החדשה לפסיכואנליזה ביום רביעי האחרון, באמפיאטרון של הקליניקה המוכרת לך, לו (Loew) היקר, בשיחה אודות "הסמלי, הדמיוני והממשי", בפני קהל של 63 אנשים, אשר זה מכבר הצהירו על הצטרפותם, כקנדידים, להוראתנו ועבודותינו. לאגאש (Lagache) אשר בהובלתו הקפדנית מאז תחילת המשבר לא גילה כל היסוס, ישב בראש המפגש, באם מישוה יאמר לך שאנו מייצגים את "שבט" הפסיכולוגים, אל תאמין אף לא למילה: אנו נמצא בפניך, רשימה מפורטת, לפיה מצויים בקרבנו יותר תלמידים רופאים, מאשר בחברה הקודמת, וביניהם מן המוכשרים ביותר. אין אלו אנו לבדנו, הזכאים לקרדיט על כך. אם להיות הוגנים, יש להביא בחשבון את ההתנהגות הלא-שפויה, של הצוות הזה, אשר ראה בייסוד המכון את ההזדמנות להחרים ולהפקיע לטובתו את האוטוריטה שהינה באמת עצומה, שהחברה הקודמת הפעילה ביחסה לתלמידיה. האוטוריטה, אשר התבססה על האמונה התמימה של האנשים, אשר מצאו בעצם ההתנסות של האנאליזה שלהם, ובהדרכת המנחים שלהם את האמצעים להצדיק את הבסיס למחויבויות שקיבלו על עצמם. אמצעים אלו הוצגו לפתע בפניהם בדרך, ובמסווה, היותר אוטוקרטיים ופחות מוסכמים. במקום קולגיאליות של מבוגרים מכובדים, אשר ביניהם כל אחד מהלומדים יכול למצוא בהתאם להעדפותיו, את מדריכיו ואת הערוצים ללמידה, הם נאלצו לחזות רק בצלליתו המגיחה של חברנו (comrade) לשעבר, נכט (Nacht), אשר בכל הנוגע איליו, כפי שאתה יודע, מעולם לא היה מובחן על-ידי החסד שלו, אך אשר בהיתקלו בקשיים לא צפויים, התבטא בחוסר טקט והגינות, בדיבור ברוטלי, ובבוז לאנשים, שלא הייתי מזכירם כאן, אם לא היו כל אלו מועדים להיות מושא לסיפורי התלמידים בשנים שתבואנה.

תמכו בו שניים שזה עתה הוצטרפו, חסרי נסיון בהדרכה: לבוביצי (Lebovici), אשר עצבנותו, כתוצאה מיחס גרוע יום-יומי לו הוא נתון בשירותו בבית החולים (אני סבור שהנך יודע דיין, אודות סוג היחסים אשר לעיתים מתבססים בין תלמיד והפטרון שלו, כך שאין צורך שאסביר זאת), תמיד הותיר את הרושם הכי לא נעים, נרגן, על התלמידים, להם הוא תמיד נראה כ"ביצה סרוחה" ("bad egg" איש לא טוב). השני, בניסי (Benassy), בחור אשר אינו בור, אשר לפתע הראה עצמו (לתדהמת כולם) כאחוז במנטליות של קצין, המקדם חטטנות ורגזנות, במסדו מסדר נוכחות, בקורסים בהם השתתפו אנשים אשר שערם כבר האפיר, תוך התעמתות עם ההתקוממות הכללית בעזרת הווידי האבסורדי ביותר, - "אני חייב להודות שבמיסוד המכון הזה שכחנו מקיומכם" - רק על מנת שיוכל לסכם מעבר לכך: "עתה זה מאוחר מדי: תהנו משכחתכם". ומעל לכל זאת, משרה של מתאם כללי ניתנה לידי איש צעיר, אשר נבחר על ידי נכט משום הבינוניות הידועה לשמצה שלו, ואשר שמו לא יאמר לך דבר, משום שהוא אף לא היה חבר בחברה בעת בה הוא קודם למשרה. הוא מצא עצמו לפתע בתפקיד, המקצה לאנליטיקאים מדריכים את הנמודרכים שלהם, אפילו -לאלו שכבר התקבלו- את האנליטיקאים שלהם.

אבסורדי ביזמותיו, מפגיז את הסטודנטים עם הערות הכי מבלבלות אדמינסטריטיבית (אף שהם היו, אבוי, באופן חשאי בהתאמה להנחיותיו של נכט), הוא הוביל את האנדרלמוסיה שלהם לכאלו לגבהים, עד כי הוא חייב להיחשב כאחת מהסיבות לכישלון המכון (משום שלא ניתן להשתמש במונח אחר, למצב בו נותרו כעשרים וחמישה תלמידים לערך, מתוך השמונים ושלושה שנקראו להירשם).

זהו המקום בו אנו נמצאים.

על-מנת לנתח עבורך את המכניזם הפנימי של הדברים, אני חייב לעשות עם נכט את הצדק של ההכרה בכך, שהוא מעולם לא התלבט או נרתע ברודפו אחרי מטרתו, ואם הוא עדיין מקבץ סביבו רוב מתוך הקולגות לשעבר שלנו, הוא חייב זאת לעקביות של מדיניותו, אשר היתה ראויה לכל כבוד מצדנו, במידה ולא התממשה, לא פחות בעקביות, באמצעים חסרי המצפון לגמרי, בהם נקט.

במידה והוא חשב שהוא יוכל לזכות בתמיכתי באמצעות משחקו הסבלני אשר בו חיזר אחריי במהלך השנים, אני יכול להסכים שאכזבתו היתה קשה. ועדיין מתוך היחסים הוא הפיק רק תועלת: מידע, רעיונות, קריאות להגיה מוכן בצורה לא טובה, משום החוסר שלו בלימוד היסודות. הוא התקבל בברכה על ידי אשתי, ומצא אצל ג'סי, הצייר מסון (Masson), את הכנסת האורחים, אשר איפשרה לו להינשא בשנית, הרחק מהאנונימיות של העיר הגדולה, באווירה הלבבית בכפר בפרובנס. היה זה בדיוק ביולי האחרון, בעת שאשתי ואני שימשנו כעדים.

עדיין באותו זמן, מכל מקום, הוא היה יכול לחוש את חוסר הקבלה מצדי, של האופן הדי לא הולם, בו הוא ניהל את היבחרותו - ולמשך של חמש שנים - לתפקיד של מנהל של מכון, אשר עדיין לא החל להתקיים. מבלי שתוצג כל התרעה, של סדר יום, בפני האסיפה, אודות העקרונות, משך הסמסטר, והצעתו למנותו כמנהל יחיד, בכל זאת התקיימה בנוגע לכל אלו, בחירה קולית, של בעד ונגד. אודות בחירה זו, הסכימו טובי תומכיו, כמה חודשים קודם לכן, שהיא היוותה פרוצדורה "פשיסטית". באותן נסיבות, בפעם נוספת, סיכמתי את השנה בהצאתי, אשר התקבלה בחום רב. ההצעה הגיעה כאמור, כהפתעה למליאה. אני חייב להתוודות שהצבעתי עבור ההצעה הראשונה, למרות שהייתי מעט מרוגז, אלא שפשוטו כמשמעו, ערפלתי את חושיי כשראיתי שההצעה השנייה, למנותו כמנהל יחיד, מגיעה מידיית אחרי ההצעה הראשונה. נכט, לא נראה לי כבלתי ראוי לבצע את תפקידי הניהול, אך באותו זמן, לא ידענו כלל, במה כרוכים תפקידים אלו. זאת, משום שבאותו זמן, עדיין לא היה קיים דבר מן המכון, לא תוכנית ולא תקנון, רק מבנה שנמצא לפתע על ידו, ואשר אומץ כאמצעי חירום, למרות חוסר הנוחות שבו, בעת שכל ההתנגדויות, המכשולים, ולבסוף הסירובים (אשר עד לאותה עת - יש בידינו הוכחות כתובות לכך - כל האפשרויות שהוצעו להקמה בוטלו, כאשר דחיית ההקמה הקשתה על עבודתנו במשך של שש שנים) שהתרחשו קודם לכן, נבעו רק ממנו. ההצבעה עבור שמו, מכל מקום, היתה רחוקה מלהיות פה אחד, אחרים, ובמיוחד לג'ס (Lagache), אשר היה יותר מפקוק ממני, נעדרו.

בטחוני בו בעניינים מהותיים, היה, עלי לומר, מלא, וכאשר, הודות למאמציו, המכון היה מוכן בנובמבר, היתה זו התנפצות, ערעור, עבורי לשמוע ממש מפיו, באיזו ציניות הוא תכנן לעשות שימוש פוליטי טהור בכך: "מתן אפשרות ללמד המון קורסים", לדוגמא, לאלו שאת פעילותם הוא תכנן לנטרל; נטישה מוחלטת של השאלה של ההגנה על אלו שאינם רופאים, אותם קיבלנו בברכה במספרים גדולים אל בין תלמידינו, למרות פגיעותם למספר מסוים של תביעות שהיו בדרך; הצעה של סלוגן, סיסמה, אשר נועדה להבטיח נצחון על קבוצה קטנה, בנוגע להסמכה של הדיפלומה של פסיכואנליזה בצרפת, אשר אודותיה הוא ידע די טוב, שללא הצלחה, לא צפויה, בכמה הליכים פוליטיים, אשר גם אז יחילו זהירות, המועצה הרפואית הצרפתית תמיד תתנגד לכך; ביות, אילוף, הודות לפיתוי זה, של אלו אשר פנו אלינו לאחר המלחמה במספרים די מרשימים, המעידים על הצורך העמוק שלהם בטכניקה אמיתית, מקיפה, לפגועים מנטלית-ולארגן על בסיסים אלו את מה שחסידי קבוצתו, הודו בקול רם כאשר האמינו שהם שולטים בסיטואציה: "מחסום" אשר יועד להכפיף לרשות של קבוצה קטנה, גישה למימוש ויישום של הפרופסיה.

כך, הוראה, לא היתה המטרה של המכון, אלא אמצעי לשליטה, ממש על אותם אנשים אשר המתינו עם התקווה, אשר היתה די נוגעת ללב. והם היו עתידים לשלם ביוקר על כך (ענין איליו אני מתכוון פשוטו כמשמעו כפי שתיווכח מיד).

לא הסתרתי מנכט את חוסר הנחת, אשר את טבעה הוא תחילה לא הבין. "אין זה מעניינך". "אתה מצוי במצב מזחיר; מדוע שתרצה לקלקל זאת?" כמה פעמים שמעתי ערעור זה, בכל פעם, במהלך חודשים אלו של מאבק מולו, קטנוני, אשר לפיו תמיכתי, שעדיין לא ניתנה, יכולה להביא לנטיית שיווי המשקל לטובתם של אנשי קבוצתו.

האופוזיציה, לרוע המזל עבורנו, החלה את פעולתה על קרקע די לא יציבה. נכט, בטוח בפוזיציה שלו, סבר שהוא יוכל להיפטר מהנסיכה, אשר באותה עת היתה די מחויבת להגנה על גברת וויליאמס (Madame Williams), אודותיה הוא העז לומר באופן פומבי, שיש להצטרף על כך שהיא זוכתה בבית המשפט: הוא פטר את הנסיכה באופן סמלי מהוועדות שלנו באמצעות חוסר מוכנותו לקבלה. היה בטוח, הפעילויות של אישה זו (הנסיכה) יכולות להיחשב ככאלו, שהיו תמיד בעלי גוון נבזה, בקבוצתנו. המוניטין החברתי שהיא ייצגה, ואשר היא שאבה מתפקידה עם פרויד, היו כזה היכול רק לעוות מערכות יחסים, והוא שאיפשר שהכל יקשיבו לה, עם סובלנות הדומה לקבלה; הכבוד המתבקש לאישה מבוגרת, מביא עימו סובלנות לדעותיה, אשר מדכאת את הצעירים, בעיניהם, נראינו בפוזיציה מגוחכת של כניעות. באותו זמן לא ידעתי את אשר למדתי מאז, אודות התמרונים המתמשכים, בעבר, על מנת לשמר את זכויות היתר שלה בקבוצה. היא ניצלה את המצב שנוצר - על מנת לאפשר לעצמה דרך חזרה פנימה-של הראשונה מבין האקסרווגנטיות אשר נכט וחסידי הקדישו עצמם ללא הפסקה, ואשר הובילו אותם, מכל מקום, לאחר חודשים ארוכים, רק לנפילתם, כה רב היו הכוח, של מיעוט מגובש.

יום אחד הודיעו לוועדה הלימודית, ארבעים-ושמונה שעות מראש, שהיא אמורה לקבל הודעה חשובה בפגישתה הקרובה, מהוועד המנהל (ועד שאף לא אחד שמע עד אז על תפקודו). הסתבר שהיא אמורה לקבל תוכנית לימודים שלא די, שהייתה חלשה באופן הראוי לציון, אלא שנוצרה, באופן מובן מאיליו, על מנת לשים בצל, את כל אשר נעשה עד אז, באמצעות יזמותיהם של יחידים, ובאופן ספציפי את הסמינר שלי על טקסטים, אשר עשרים-וחמישה סטודנטים, ללא כל חובה פורמלית שהיא, למדו במשך של שנה ומחצה, עם נאמנות לא מעוררת-הכול לטובתו הבלעדית של מה שנקרא הסמינר הטכני של נכט, אשר הסתבר, נטל לעצמו את

הפעילות של "השנה השלישית", שאמורה היתה להוות את החוויה העליונה, המולכת, של אימון פסיכואנליטי. על-מנת להדגיש עבורך את ההתקפה שבדבר: הסמינר שלי הוגבל "לשנה הראשונה", ונקבע לאותו מועד (מקרה ייחודי בתוכנית הלימודים) בו נקבע הסמינר של לגש, תחת כותרת זהה (עם ההבדל היחיד לפיו הטקסטים שהוקצו ללגש לא היו נגישים עבור קוראי צרפתית).

למנה אשר הוגשה לנו בנימה של "האם אינכם מוצאים אותה מצויינת?" על ידי בשלנים (או ג'וקרים) אשר ביטלו אותה באופן פרטי, נוספה מנה אחרונה בטעם דומה: היה זה, נאמר לנו, ענין של דחיפות פוליטית, שנכט, (אשר תקופת כהונתו כבר הוארכה שלוש פעמים מעבר למגבלות התקנון), ימשיך כנשיא המכון, עד אשר תתקיים ההצבעה על תקנון המכון, אשר נותר במצב בו אין החלטה לגביו, ואשר ניתן לנו להבין, שתעבור תקופה ארוכה בטרם תתאפשר הצבעה על קבלתו.

אני חייב לומר ששבתי הביתה במצב של עליצות, שמחה, עצומה, ונותרתי במשך של חמישה עשר יום מבלי שגיליתי אף לא דבר לאף לא אחד. אדלג על העובדה שנכט, שבביתו סעדתי יום אחד בטרם היום הבלתי נשכח הראשון, הבטיח לי שיש בכונתו להעביר את הנשיאות אליי-- צעד מסקרן שהוא לא מצא לו כל תירוץ, אלא זה, שאשתו ייעצה לו שלא להרגיזני בדיבור אלי אודות מה אמור להיות מוצע, ביום שלמחרת!! מאוד ראוי לציין מבין כל ההתרחשויות הללו, שנכט למעשה תפס את אשתו כאחראית, בכך, "לשינוי במערכת יחסינו". בכל ההתרחשויות, כמובן, נעשה שימוש על ידי הנסיכה על מנת להטריד את הקבוצה. באותו זמן, לגש בא לראותני על מנת לטעון בפני כמה מעורר חרטה היה זה שנטשנו, ובכך הפקדנו במשך תקופה כה ארוכה, בידיו של נכט, את תפקיד בא-הכח, אשר עצם הניטרליות, אם לא הביטול, האפסות של הפוזיציה הדוקטורית שלו, נראתה לנו כעושה אותו מתאים במיוחד לתפקיד, ואשר הוא החזיק בו למעשה, במעין מכובדות, בסכמו כל שיח אשר היה ולו במעט מעורר ענין, בהערות המתייחסות לנושא כעניין חסר חשיבות, כאילו כל הדברים נשקלו, לאור נסיונו- הכל דובר על ידו בנימה אשר טוב הלב שלה, יכולה להיחנות כהולמת בשמחה את תפקידו.

שינוי בסגנונו יכול היה להיות צפוי באופן חיובי, עתה, משמיסוד המכון אמור היה תאורטית להשיב לחברה נגישות רבה יותר לעבודות דוקטוריות, תורתיות. התמנותי לנשיאות היתה אמורה לפגוש את הסכמת הכל. במפגש יוצא דופן, שהושג על ידי הנסיכה, לגש פוצץ את המורסה באומץ רב, סביב הנושא: "העבודה אינה יכולה להימשך כך בחברה, היות ורב חבריה אינם מרוצים בה." המפגש של הערות אלו, עם ההתקפות של הנסיכה (אשר את סגנונה אתה מכיר) יצר חבית חומר נפץ, אך שירת, אבוי!, בכדי לגבש סביב נכט גרעין "רפואי", אשר ביחס איליו ניתן רק להצטער שמצא עצמו במיעוט, שכן נכט נעזר בגרעין זה על מנת להזינו במנטליות של מצור, אשר העניקה לו לכידות, שבעצם לא היתה בו לחלוטין, בשום רמה וסוג-תהא זו של תורה, של טכניקה או אף של ידידות.

בצביעות מוחלטת, נכט החליט לראות בכך את הסימן לשליחות שהוענקה לו על ידי הקבוצה. הטכניקה שלו היתה עקבית: כל גילוי המגיע מן הצד האחר, ללא תלות במידת כנותו (מועמדותו של פבז, Favez, לתואר של חבר נלווה, לדוגמא) הוצגה, לפרטיזנים שלו, כסימן של קנוניה. השבועות העוקבים של המשבר אופיינו במחויבויות עליהן הוא הצליח להחתים את השמונה שהתקבצו סביבו. העיקרון של הענין היה, שעל-מנת שהוא יהיה מסוגל להצליח בביצוע משימות המכון, הוא היה חייב להיות "אדון בביתו שלו", כלומר להישאר נשיא של הועדה הלימודית, בו בזמן בו הוא מנהל המכון, היות והיה ברור שהוא לא היה יכול לשמר יותר את נשיאותו אשר תוחזר לי (דבר שהוסכם), אך לכך התווספה עד לאותו מועד הפונקציה של מי שחולש על הועדה. היה זה בשלב זה שהקרב היה צמוד.

במשך כל אותו זמן, וממש מאז המפגש הראשון נמנעתי מהתקפות אישיות כלשהן כנגד נכט, והגבלתי את התנגדותי האופוזיציונית להצבעותי בלבד. אלצתי את עצמי -דבר שגולם דיו באמצעות התפקידים שהופקדו אצלי בהסתמך כולם -להיות בתפקיד המתווך. בפגישה בביתה של הנסיכה, יצאתי אל מול כולם, וללא היסוס, בשם העיקרון שהנהגה של המכון חייבת להיות שמורה לזה שנטל את היוזמה לייסוד -כל העדים לפעילות ייאשרו זאת עבורך-ולמרות כל הלחצים, מעולם לא קיבלתי זאת שיתכן ואחליף אותו בתפקיד, אלא במקרה של הכרח אולטימטיבי.

היה זה די בניגוד לרצוני שמצאתי את עצמי עד לשיחת טלפון מדהימה מהנסיכה לאנה פרויד, אשר בה היריבים שלנו, תוארו על ידה, כגנגסטרים, תוך שהיא מעלה את השאלה האם אנה פרויד יודעת באם כן ובאם לא, האגודה הבינלאומית תכיר בקבוצה שלהם במידה ותתרחש פרישה (לשאלתה היא קיבלה תשובה שהם בוודאי יוכרו, כפי שכבר קרה בהתפלגויות אחרות בקנה מידה לאומי).

פרישה היוותה למעשה מלכתחילה מכשיר של סחיטה של מה שהיתה באותו זמן קבוצתו של נכט, ונושא זה היה נדון ללא הרף, עד אשר קבוצתו הפכה לרוב.

הנה האופן בו ענין זה התרחש. פרישה, ככלי של סחיטה, לא יכלה להידרש על ידי הוועד המנהל של המכון, מבלי שיהיה בסופו של דבר נאלץ לממשה. באופן נורמלי הוועדה הלימודית היתה צריכה לקחת את האחריות והיו אלו שוב הפרטיזנים של נכט אשר ייצרו מכשול.

באותה נקודה, חשתי שעלי לקבל זאת, מתוך אמונה שאהיה מסוגל לבדי ליישם בורות. אני אכן נבחרתי למשימה, לא לקחתי לעצמי מזכיר מדעי, למרות שגם לגש וגם בוט (Bouvet) היו בוודאי מסכימים להציע לי את עזרתם, ומיד הכרזתי שאני מחשיב עצמי כלא יותר ממזכיר זמני, במטרה להגיע לתקנון שעשוי לפגוש את ההסכמה של כולם, וביום שלמחרת זימנתי את שמונת החברים מקבוצתו של נכט, לפגישה עימי, על מנת ללמוד את המצב. הם כולם נענו להצעה כיחידים, רק על מנת שיוכלו לבטלה בהמשך, בהתאם להוראתו של נכט.

לאחר מכן נטלתי על עצמי, את מה שנראה לי כמאמץ היחיד שעשוי לשאת פרי של שפיות. נסוגתי למשך של כשמונה ימים (היה זה חופש חג המולד), הרחק מכל קשר עם מישהו, ופיתחתי את עקרונות המכון,

כנאלו שנראו לי כמבטיחים הוראות הפתוחות למגוון דעות שעלינו לספק, בכדי להמשיך את המסורת של החברה.

היה בהצעה זו -שהכל הסכימו שהיא מכילה רעיונות עבור העתיד- אף לא דבר הדומה להבעה של פשרה. אם אקח בחשבון את המצב העכשווי, היה זה רק באופן בו בקשתי להחזיק בו: להיות קרוב ככל שניתן להצעה שכבר הוצגה- כל זאת על מנת להימנע מהקונפליקט של יוהרה וראוונות, שעלול היה לפרוץ אל מול הרעיון, שאני למעשה מציג את "התקנון שלי". לבעיה העדינה של נשיאות הוועדה, הבאתי פתרון אשר היה, לבטח, מעט מורכב, אך אשר, בהינתן קושיות העורף, נראה לי כיחיד היכול לאפשר להם להקשיב להגיון. בקיצור, קיוויתי להביא את המתנגדים חזרה לפעילות על מנת להתייחס לרעיונות עקרוניים.

זה המקום בו נכשלתי: התנגדו לי משום שהתבנית המוצעת שלי, של מה שמכונה תקנון, לא היתה משפטית. זה אמנם היה כך, ואני מעולם לא ייחלתי שיצביעו על התקנון כפי שהוא הובא, אלא שקיוויתי, שזו תהווה נקודת התחלה, למצב של הרמוניה שסוף סוף תהא משוקמת, עם פרספקטיבה השמה דגש על ההוראה עצמה, ולא על תקריות פוליטיות.

עצם העובדה שכשלתי באזכור של הנסיכה או של תפקידיה המכובדים היה בו די על מנת להחליט לגבי כל הדברים.

בראיון אישי שהנסיכה ביקשה לערוך עם נכט, ואשר בזמן הפרידה בארוחת הערב שנערכה בביתי, היה לה את החוצפה להודיענו עליו (ללגש לבווסט ולי), היא המשיכה לאחר מכן לראיון שנמשך כשעה ומחצה, בעוד כל החברה משתתה ומחכה להם. בראיון זה היא סיכמה חוזה עם נכט, שתנאיו התגלו לנו רק בהמשך רצף המאורעות.

אחת ההשפעות הראשונות של החוזה, היתה שהיא מצאה אותי כאחד מחסידיה אשר מתיר לה להבטיח לנכט את הרוב שלו, [מילה לא ברורה], יריב של סנק (Cenac), למשרת הנשיא. אתה יכול לדמיין עם איזו חוסר עניין מוחלט של "פיוס" הוא קיבל את התפקיד. אני, בכל אופן, נבחרתי לנשיא.

ובכך, נעשיתי הסמל של ההתנגדות, לתהליך ארוך, אשר שלביו יובאו בפניך באמצעות דו"ח של לגש, ואשר דרכו נכט השיג, נקודה אחר נקודה, את אשר היתה כוונתו (אלו שתמכו בי ידעו זאת למן ההתחלה): להבטיח, באמצעות חדירה מאסיבית של הוועד המנהל, (בכללם המזכירה האדמיניסטרטיבית!), אל תוכני הוועד החינוכי, רוב קבוע בתיפקודי הוועד הרגילים ושאינם רגילים: כלומר, בחינה של הלומדים בכל שלב באמצעות ועדה של ארבעה חברים בלבד, כאשר מנהל המכון המהווה את הגורם, היחיד, הקבוע בוועדה, ומובן מאילוי שהינו בעל קול דומיננטי שולט, שבהתחשב בעובדה שזו מזכירתו אשר ממנה את שלושת חברי הוועדה הבוחנת האחרים, הבטיחה לו, אתה יכול להבין זאת, אני סבור, סבירות מאוד גבוהה, שהוא לעולם לא ייתקל בהתנגדות, וכו'.

ההצלחה של הצעות אלו -אשר לגבי כל אחת מהן, הזדמן לי לשמוע קודם לכן אחד או יותר מקבוצתו, כמאשרים שהיה זה יתר, סרח, שאף לא אחד מהם ייתן את תמיכתו לו-הושגה מכל מקום, בכל מקרה ומקרה, הודות לטכניקה מחושבת במומחיות, לפיה הנסיכה הציגה מחדש את ההצעות אשר נדחו קודם לכן, בניסיונות בהן, בהתחשב בעובדה שכל הנוכחים לא יודעו, הוזהרו מראש, הרוב שהתגלה היה בעד.

המשחק הקטנוני הזה, אשר היה מייאש עבור האופוזיציה עצמה, נמשך במשך של כארבעה חודשים בטרם הסתיים, והוכתר במפגש מיוחד אשר הוקדש לנסיכה מרי בונפרט (Princess Marie Bonaparte) כהוקרה לשירותיה הטובים והנאמנים, (מפגש אשר היא הוכרחה להמתין לו עד לאותה עת) באמצעות הכללתה באופן מפורש -לכל חייה- בין מספר חברי הוועד האדמיניסטרטיבי של המכון הפסיכואנליטי (הרפואי), איבר אשר, כפי שלמדנו בעצמנו מהודעות לעיתונות, לחלוטין פורק מעל החברה הפסיכואנליטית של פריז את כל מה שעוסק בהוראות וההרשאה של פסיכואנליזה.

אתה תהא מסוגל לראות ממכתב פתוח אשר נכתב על ידי ג'ולייט בוטוניר (Juliette Boutonnier) למה הפך הסטנדרט של הקיום של החברה חסרת המזל במהלך אותו פרק זמן, וכיצד ה"כנופיה" (בלשון הנסיכה) העסיקה עצמה בפגישות סודיות בחדרי הניהול של המכון, מהן נבעה, בכל עת שהיא, ה"עבודה" חסרת התועלת שמעתה ואילך הביאה לסיום דרכה של החברה, בגלל המפגשים האדמיניסטרטיביים בהם עניינים רציניים יכלו להתחיל להיות נידונים.

האחרון מאלו כפי שאתה יודע היה לבסוף ההדחה של נשיא החברה, כך שהטעות החמורה בבחירתו הבלתי צפויה, יכולה היתה להיות סוף סוף מתוקנת, תוך החלפתו, על פי דבריו המדויקים של מ. לבוביצי (M. Lebovici's), באישיות שהינה אף יותר חסרת-משמעות (וכתוצאה מכך יותר צייתנית), מאשר זה אשר לא הצליח בפעם הראשונה בהתנגדות לו.

היה זה בשלב זה בו פגשנו מחדש את התלמידים, המוכתמים, אשר נשכחו בכל הפרשיה. התלמידים, אכן נתבקשו, מיד כאשר המכון נפתח בחודש מרס, לשלם דמי הרשמה מופקעים לחלוטין, בפעם זו- כלומר, במהלך מאבק מתמשך זה, בו אף לא אחד מאיתנו אשר הגנו על התלמידים, לאורך השנה כולה, איזכר את ההתרחשויות, ולו במשהו, בנוכחותם -העזו להעלות מספר דרישות (ועשו זאת, ניתן לומר, בדרך המכובדת ביותר, בוודאי אל מול התנהלות מנהליהם ומוריהם), והיה זה באופן תגובתם, שהאחרונים, בתורם החלו לאבד מיוקרתם. אחד מהם, כלל לא היסס לומר לתלמידים, שהוא מאבד מאתיים-אלף פרנקים בכל חודש באופרציה קטנה זו; אותו אדם המשיך מעבר באמרו, למעשה, שאם התלמידים התבקשו לשלם תשלום גבוה, הרי פסיכואנליזה הינה מקצוע שמאפשר להרוויח יפה, מאוחר יותר.

אותו אדם גם לא היסס לומר בפני אחד מהנציגים של הלומדים בעת שהוא ביטא את מורת הרוח של חבריו, שהתפקיד אותו הוא נוטל אינו מבשר טובות לעתידו המקצועי האנליטי. עבור כל הבעה של ביקורת מצד הלומדים, התגובה הסטנדרטית היתה: "אתה חושף באיזו מידה הנך נמצא באנליזה גרועה" (היתה זו שאלה, דרך אגב, של התלמידים שלהם) .

בנסיבות אלו, אין בכך משום ההפתעה שהמוחים הכושלים, הגיעו לידי אמונה שהם עושים התקה, והם הועלו שוב על הנתב של פירוש יותר הולם של תגובותיהם, באמצעות המהלך של המחויבויות למכון עליהן הם נתבקשו לחתום בפעם השניה, לאחר שהם כבר עשו זאת, די בכונות, ביחס לחברה הישנה והטובה. זה עורר את חשדם והם ביקשו לראות את התקנון.

האפקט שנוצרה היה בלתי ניתנת לתיאור. זה היה הרגע שנבחר על-ידי הקבוצה של הקולגות היותר ויותר מבולבלים (אשר סירבו להבין משהו מן המתרחש) לשמש כדוגמא. הם ניסו לזרות אימה על התלמידים בהודיעם להם שוועדת משמעת עומדת לקום ובהציעם שם של שופט לשעבר (כך) לעמוד בראשה. לכך היתה השפעה מסוימת. אך היה קשה להשפעה זו להיות מכרעת לגבי אנשים, אשר עדיין לא היו מחויבים למכון באופן פורמלי. כיצד הם יכלו לחשוב שבכוונם את המכה כה גבוהה הפחדה תהא מכרעת? פאשה (Pasche) מסוים, אקסיסטנציאליסטי שהפך ליעקוביני של המכון החדש, אשר החל מן הקונפליקט הראשון עצמו, אמר לי כי מה שהיה במוקד, היה צבירת כח בידיהם, שהשפעותיו כוונו לשימוש ל"תוצאותיו האולטימטיביות"-איפשר לי להיות מיועד - בשל ההערכה אותה הוא חש כלפי אישיותי והוראתי, הודות למושגים שלימדתי שלעיתים תכופות הוכחו כמאירים עבורי- שעצם נוכחותי בפוזיציה שתפסתי היוותה את המקור להתנגדות התלמידים, ושהיות והם תפסו עצמם כנתמכים על-ידי מבפנים, הרי שהתנגדותם המשיכה ולא נחלשה, ושיהא זה מתאים להפרידנו.

אני אזכור במהלך כל חיי, באמצעות רובספייר זה (אשר שימר הגינות מסוימת בשגעונם), את הפנים המעוותות של אותם משתתפים במצוד ביזארי זה. זה לא היה מראה נאה, ומתוך התנגדות לנביחותיהם הענקתי לעצמי את המותרות של התבוננות בהם פעם נוספת.

אם לומר את האמת, הפעם השניה היתה רגועה בהרבה. ההבעה של חוסר אמון אשר הוצעה על ידי מדם אודט (Madame Odette) בתיאום עם הנסיכה, אשר היתה בטוחה בכוונותיה עברה. אך מספר מסוים מאותם אלו, אשר בהם מופע הראווה הקודם העביר בעצביהם לחלחלה אנושית, עזבו באופן סופי על-מנת לייסד חברה אחרת, ואני מיד הצטרפתי אליהם.

כעת אתה יודע את כל השתלשלות המאורעות, ואתה מסוגל לדמיין איזו חוויה היתה זו בעבורי. הייתי נתון למשא של בגידה קורעת ומתמשכת. איש, בשם נכט, שלו הענקתי את חברותי, התנהג באופן כזה שבכל פעם שאשתי, אשר היתה דרך אגב, מזועזעת מהפרשיה, התקשרה אליי, הייתי יכול למצוא בנסיבות, רמז שאין לטעות בו, שבתוך ארבעים ושמונה שעות פיצוץ חדש עומד להתרחש.

דבר לא נחסך על-ידו בהתקפותיו כלפי. דיון מן העבר בתחום התאוריה והפרקטיקה- ואשר נסב על טכניקה אשר (בין אם זה מוצדק אם לאו) הגנתי עליה בפומבי, כלומר: השימוש השיטתי במפגשים מקוצרים באנליזות מסוימות, ובמיוחד באנליזות הדרכתיות, בהן הטבע המדויק של ההתנגדות נראה לי כמצדיק את טכניקה זו. דיון זה הושב לחיים על-ידו למרות שהכרזתי בפומבי, שהיות ואנו מתחילים לארגן את הפרופסיה, אענה לסטנדרטים של ההסדרה המקצועית ולא אחזור לפרקטיקה זו, ללא קשר למידת הענין שמצאתי בכך, ולמרות שבהדרגה הסתגלתי לחוקים בשנה החולפת ובהחלט נעניתי להסדרת הזמן בכל אנליזות ההכשרה שלי, מאז סיומה של שנה זו; היה זה בלתי ניתן למצוא, ולו הפרה קלה מצדי, של הסדרים אלו, בהקשר זה.

הוא הזכיר מחויבות לכאורה, שנעשתה בחודש פברואר 1951, בדיוק בנוגע לאנליזת הכשרה מוצלחת, בה הסכמתי להגביל עצמי לסטנדרט המקובל, מבלי לנסות לזכור שקיבלתי הרשאה, שוב, בחודש דצמבר 1951, להציג בפני החברה את הסיבות לטכניקה זו, שלמעשה דלקתי אחריה למראית ולידיעת כולם.

מספר תלמידי, הפך גם הוא לעילה להתנגדות ולטענה כלפי, מתוך טיעון שהוא זה שהיווה את המוטיבציה הבלעדית לקיצור משך הזמן המוקדש לכל אחד, תוך השכחת העובדה שכל אלו אשר בעבר נבחנו בבחינת הוועד, יכלו להעיד, באופן פרטני, אודות היתרונות שהם הפיקו מן ההדרכה, ולהראות למדריכיהם את האיכות המעולה של הדרכה זו.

נכט, בדיווחו אודות הערה שנטען שנעשתה על ידי אחת מן הקולגות שלנו, רופאה בבית-חולים (מדם רודינסקו, אם לומר את שמה) בנוגע לעובדות אלו- באופן אשר התגלה כטענת שווא בחקירה, לאמור: שהוא, נכט, הצליח בשקרו, על-ידי העברת הטענה לכל אחד מחברינו בוועדה במהלך סבב ביקורים אשר לקח אחר צהריים שלמים, בשכנעו כמה מהם לחתום בהצהרה בשבועה על מנת להוכיח שאכן נטלתי את המחויבות שבשאלה במהלך פגישת הוועד בפברואר 1951. כל זאת נעשה עם המטרה הבלעדית, לעשות זאת באותו אופן, ביום שלמחרת בפגישת תלמידים אשר עליהם, הדבר לא השפיע כלל.

כל מה שניתן נעשה על-מנת שתלמידי ינטשוני. ולאחר עזיבתי את החברה, אותם תלמידים באנליזה שלכאורה סבלו מפגמים בחניכה שלהם, יודעו שהם יכולים מעתה והלאה באופן ספונטני לפנות (כלומר ללא רשות) להיות מוסמכים לסופרויזון, להדרכה, לפני הוועדה החינוכית.

אף לא אחד נטש אותי, אף לא חלם על זאת. ואני מעז לומר שהאנליזות שלי נמשכו מבלי שהיו מושפעות במידה ניכרת מכל הטורנדו המתחולל בחוץ.

אני יכול גם לספר לך, שמה שניסיון קשה זה לימד אותי, אודות התמרונים והחולשות של בני האדם, הוא כזה, שדף מחיי עתה נהפך. ראיתי כיצד חבר, נדחף צעד אחר צעד, בכיוון שנגדך, בכח שחזק ממנו עצמו, לאילו התפטרויות מכהונה, הטובים ביותר מייעצים להיענות, (בעת שנטלים את טובתך כתירוץ שלהם), קלויית הראש בה כל אחד רואה את מה שאינו משפיע על האינטרס המידי שלו, וכיצד איש כן ונדיב יכול להיות מנוצח לאור יוזמות מסוג זה, כיצד משום עייפותו, ניתן להשיג ממנו את הוויתור הראשון, שנעשה מתוך רצון לשלום, ולהציגו כקלון.

חזיתי במה שיכול לקרות לחברה של אנשים ש"עברו אנליזה", וידעתי מפרויד עצמו, שזה יכול להגיע מעבר למה שמישהו יכול לדמיין: ואכן מעולם לא יכולתי לדמיין זאת. אני רואה כעת, כאשר הבאתי כמה מהסממנים לחיים שוב, בעבורך, מה חודשי סיוט אלו היוו בעבורי, ואשר באמת, הצלחתי לשרוד אותם רק תודות למידה

הטובה של ההמשכיות העקבית, שחצתה את כל התחושות המפחידות שחודשים אלו גרמו לי, ושניכרה בסמינריוני הקריאה וההדרכה, מהם לא נעדרתי, ולו פעם אחת. אני מאמין, שההמשכיות לא איפשרה להשראתם ולאיכותם של סמינרים אלו לדהות. נהפוך הוא, שנה זו היתה פוריה באופן מיוחד, ואני מאמין שהובלתי להתקדמות אמיתית בתאוריה ובטכניקה הייחודיים לנוירזה אובססיבית. כן, הצלחתי לחיות הודות לעבודה זו, אשר לעיתים בוצעה בייאוש אמיתי-וכן הודות לנוכחותה של זו אשר העזרה שלה לא פסקה לרגע, אף כי היא (כן, זוהי אשתי), לא היתה מוגנת מפני הנסיונות לערער את האיתנות אשר ראיתי שמצויה בקרבה ברגעים מסוימים. אכן, האמן לי, לוו (Loew), איני רוצה לספר לך אודות החלק הכי מחפיר, מביש, אך הוא אכן גם התקיים. מה שהינו, המכאיב ביותר עבורי, הוא אולי הגישה של מספר מסויים של חברי תואר וחברים נלווים. תודה לאל, הצעירים שבהם הוכיחו עצמם כבעלי חותם שונה, כפי שאמרתי לך. אך בין אלו שהכירו את הכיבוש, והשנים שקדמו לו, הבחנתי לחרדתי בתפיסה של יחסים בין בני אדם המתגלה בסגנון ובצורות שניתן לראותם פורחים בדמוקרטיית של העמים. האנלוגיה היתה מדהימה, והתופעות הקבוצתיות הנובעות מכך, לימדו אותי יותר אודות הבעיה, אשר תמיד ריתקה אותי, של מה שמכונה סגנון-משפטי-פראג-יותר מכל ההתבוננות שלי-אשר התקדמו למרחק די ניכר, בין כך ובין כך-אודות הנושא. אני חושב על סוג האמונה אשר נשא אותי מעבר לכל זה, ואשר כמעט הביא אותי לשכוח מכך; כן, הוא מורכב מיכולת שכחה אשר הינה פונקציה של הקהל היקר של אלו אשר הולכים בעקבותיי- אשר לעולם לא שכחוני, אף אם הייתי לבד בהליכה בחוץ- של מה שאני מתעתד לכתוב עבור רומא, הדו"ח שלי על הפונקציה של השפה בפסיכואנליזה, אודות העובדה שאני יודע יותר ויותר טוב, מה יש לי לומר אודות ההתנסות, אשר רק בימים האחרונים הייתי מסוגל לזהות ואך ורק כך, באמת, להתגבר. אני מקווה לראותך בלונדון. ללא תלות במה שיקרה בהמשך, היה סמוך ובטוח שתפגוש שם אדם יותר משוכנע בתפקידו וייעודו. לגש יביא את התיק אודות הפרשיה לשם: ואתה תוכל להיווכח שלא היינו אנו אלו העסוקים במחלוקות. דפים אלו לא נכתבו על מנת להוסיף לתיק זה -אלא על מנת להעביר אליך, בנימה גלויה שהיחסים המיוחדים שלנו מאפשרים לנו, סוג של עדות חיה אשר בלעדיה היסטוריה אינה יכולה להיכתב. שום אובייקטיביות אינה יכולה להיות מושגת בעניינים אנושיים ללא בסיס סובייקטיבי זה. זוהי הסיבה לפיה אני מסמיך אותך לעשות שימוש בכך עם כל מי שהנך מאמין מסוגל להבין זאת- ובמיוחד עם היינץ הרטמן (Heinz Hartmann), אשר לו, בנוסף, אשלח הודעה. אתה יודע, לוו (Loew), שבמידה ותגיע לצרפת בטרם הכנס או בסיומו, אשתי ואני נשמח באם תבוא בלווית אשתך לביקור בביתנו הכפרי אשר איליו אתה מוזמן מזה זמן ארוך. אוכל לספר לך הרבה יותר אודות מה שכולנו מצפים מן העתיד של עבודותינו. התמסרנו לכך באופן מספק, ובלב שלם, כדי למצוא עצמנו, באמת, משתהים יותר מידי, ביחסינו עמך. היה סמוך ובטוח, בכל מקרה, שנאמנותנו לאישיותך נותרה ללא שינוי.

ז'אק לאקאן

14 ביולי, 1953

כתב-יד שני

אנו אכן נגיע לשם עם התייעוד ומוכנים לתמוך בעמדותינו. למרות הופעות רשמיות, אין אנו נושאים כתבי יד. החברים שהיו חייבים להתנתק מן החברה היוו במשך שנים אובייקט לגישה מעליבה מצד קבוצה בחברה שהתיימרה להיות ביחס אליהם בעלת עליונות מדעית מופרכת, לדעתי, ואנו נמסור בידך הוכחות ממשיות לכך. אותם חברים, נותרו, בכל אופן, בפוזיציה סבלנית של שיתוף פעולה לויאלי. אך ההודעה שעליהם לעזוב, ניתנה להם באופן רשמי באמצעות הפאשה (Pasche) המוזכר לעיל, ולאחר מכן גם לנשיא ששהה באותה עת במשרדו. באשר לאחרון, לשנינות משרתך לאקאן, מצבו כפי שזה עתה ראיתי, היה שונה. כמי שהוענקו לו כוכבים, במהלך השנים האחרונות על-ידי הקבוצה הנדונה, אשר שאבו בובה, ברק מסויים כמו גם יתרונות מהצלחת הוראתו, הוא חלק עליהם בשאלות עקרוניות, ומאז והלאה עצם איוויו לשמר את הקשר בין כל המרכיבים של החברה נתפס כקרימינלי. יש בידי הוכחות לכך, גם כן. יותר מכך, הגיע זמן בו נכח לא היה מסוגל יותר למלא את תפקיד המתווך, אשר התאים לו במהלך התקופה בה החברה עברה הבניה מחודשת. ההיעדר המוחלט של לכידות של דוקטרינה ושל טכניקה בקבוצה, נראתה כמכתיבה השארתו בפוזיציה אליה הוא נראה כמיועד, הודות לעצם חוסר יכולתו להרשים. הוא כך הצליח לעשות טרנספורמציה לשירות אותו נתן, ולהפכו להגמוניה. אך הרוחות כבר החלו להשתנות, עצם הסגנון של המחלוקות בענייני דוקטרינה, (בקונגרס האחרון, לדוגמא) איפשר הופעה של מספר מסויים של אישיותות חדשות, הנושאות נסיון אותנטי ובעלות כח הבעה אמיתי. בהינתן מצב זה, שכן הוא יצטרך להעביר את תפקידו בהנהגה, היה ברור שהוא כלל לא יהיה משהו או משהו (no longer be anything at all) ההערה הזו הגיעה מאחד מחבריו, אשר הודה שתמך בו משום סיבה זו.

למעשה, הוא היה מבסס בדיוק את משימתו, במידה והוא היה מסכים למלאה בהתחשב במגבלותיו. אך הוא נהג באופן הפוך, אדרבא, הוא תפס בכל המתרחש, הזדמנות לחנוק את חיי החברה שהחלו לצוץ מחדש, תחת הדרישות של המנגנון הביורוקרטי, אשר לפתע נחשב כראוי להשביט את כל מאמציו. כל זאת על-מנת להשיג תועלת לקליקה, שהוא ייסד במפורש לשם כך, אשר את החברים המובילים בה, הוא שמר, עד לאותה עת, לחלוטין במרחק מההתנסות בהוראה. דבר אשר אחד מחברי הקליקה הביע בצורה מפוארת במונחים אלו: "עד עתה הייתי לא רצוי; מעתה אני כאן לכל החיים."

לוו (Loew), אני אומר לך, אף לא אחד היה יותר זהיר (כמוני) בהערכת פעולותיו, ביחס לקצב של התקדמות הקבוצה.

במשך שנים שימרתי הסרה אזוטרת מסוימת של כל מה שיכול לבלבל את דעתם של אלו אשר עדיין מהססים ביחס לערך של הפסיכואנליזה. והיה זה בדיוק כאשר חיים אותנטיים התאפשרו, כשהם החליטו למנוע מאיתנו גישה אליהם. הדבר היה אפשרי רק הודות לתרומה של קבוצה צפה זו אשר עברה לשאלות אלו אין כל משמעות, הקבוצה הצועדת לקול פקודותיה של הנסיכה, אשר ענינה הבלעדי הינו שמירה על עמדתה המיוחסת, בעלת זכויות היתר. הדבר התאפשר לה באמצעות עסקה צינית, הראויה לחלוטין לכינויו של לגש את המעורבים בה: "סיעה פלגנית ללא עקרונות".

פלגנות אכן היא הדבר הנהוג, המקובל עליהם, וממש מתחילת המשבר-בצורה של סחיטה גלויה לעין שלנו, באיום של פרישה.

מדהים ככל שזה יכול להיראות כעת, היה זה בכדי למנוע מהם לפרוש, שנענו מוותר לוותר, עד שהגענו לנקודה של הפסד, מתוך עייפות מן המשחק כולו, מישהו אשר היה תחילה די נאמן ומסור לנו מכח הזיקות של האישיות המאוד רגישה שלו, אך אשר היה מבחינה פיזית שברירי מדי, סיים כשהוא מותש ולא מעוניין לשמוע דבר יותר אודות המתחים אשר הובילו להידרדרותו. היה סמוך ובטוח שהעתידי ישיב לנו רבים מאלו שבאמת איתנו.

איתנו, כלומר אלו המייצגים את כל מה שהינו אמיתי-ולא מזויף- בהוראה בחברה. משום שכאן הוא המקום בו ההתנסות הקשה הפכה להיות יותר ויותר לטובתנו. האמן לי: הרצאת הפתיחה של נכט אודות ההיסטוריה של הפסיכואנליזה גילתה לתלמידים רמה כזו של בורות, שהם אינם קרובים בשום אופן לשכחה (nowhere near forgetting). ובקרב ניתן יהא לראות האם, בנוכחותה של חברה מתחרה אחרת, מכן הוראה יכול לשמר עצמו, בשרתו מטרה אחת בלעדית של כבוד.

עבורנו, אני יכול לומר לך, ההפסקה שלבסוף נכפתה עלינו היוותה שחרור-כזה של שמחה, כיוון שהיינו מסוגלים לראות, מתוך הברגרות אשר בו הדור של האנליטיקאים שכעת לומדים הגיב, שהעתידי הינו מובטח-- והגאולה, ככל שהיא נראתה כפניה, היתה מיטיבה, מבריהא.

סלח לי באם נסחפתי, גלשתי מעט, לוו (Loew) יקירי. העניינים היסודיים של שורות אחרונות אלו, אינם יכולים להיות מובנים, ללא התיאור המקוצר שנתתי לך, של סיפור אשר גזל שעות ארוכות מעבודתנו בשנה זו. רציתי שתחוש עד כמה מר נסיון זה היה בעבורנו, כמו גם קריטי, מכריע.

אני מסמיך להעביר זאת, למרות הטון הוידווי, אשר מתאפשר לאור יחסיו הייחודיים, להיינץ הרטמן (Heinz Hartman), שאת אישיותו תמיד הערכתי באופן מיוחד.

אני חושש שאיזושהי מידה של חוסר הבנה יכולה להיות ברינו בגלל ההרצאה (אשר הזמן חנקה: הם הפחיתו 20 דקות ל 12 בהקצנה) אשר נשאתי באמסטרדם. אם לומר את האמת, זו היתה הסיבה להעדפתי לא לפרסם זאת למרות שזה יקבל את משמעותו, בהקשר של מה שעתה יכול להופיע, ואשר יאפשר את היחסים בין התפקידים שלנו להתבסס בהירות. הוא (לוונשטיין) יוכל אזי לראות עד כמה מעט הם מנוגדים זה לזה. ההיפך מכך יפתיע אותך, לוו היקר, משום שפוזיציות אלו הן שלך והינן היכן שתלמידך יצא לדרכו, התחיל.

אני מקווה לראותך בקרוב, ובאם תגיע לצרפת לפני או אחרי לונדון, סילביה ואני מחדשים את הזמנתנו לך ולאשתך, לבוא ולראותנו בביתנו הכפרי איליו כל כך קיוונו שתבוא בזמן הקונגרס הפסיכואנליטי הלפני אחרון בשפה הצרפתית. העבר את רגשי הוקרתי לאשתך-ואנו אומרים לך, בכל רגשי הנאמנות "להתראות בקרוב."

ז.ל.

14/7/1953

הבהרות שלי (נתן ברנט):

לוונשטיין, אשר היה האנליטיקאי המנחה של לאקאן (1932-1938), היה גם האנליטיקאי של שני האנשים העיקריים המוזכרים במכתב זה ששה נכט (Sacha Nacht), ודניאל לגש (Daniel Lagache). לוונשטיין נולד בפולין, והיגר לניו-יורק במהלך המלחמה, שם הוא היה אחד המקדמים העיקריים של פסיכולוגית האגו.

ששה נכט, נולד בשנת 1901 (שנת הולדתו של לאקאן) עבר, כאמור, אנליזה גם על-ידי לוונשטיין. נבחר לכהן כנשיא החברה הפסיכואנליטית הפריזאית ב 1949, הוא צידד ב"מדיקליזציה" של הפסיכואנליזה, וטען שיש לאפשר רק לרופאים בעלי רישיון לעסוק במקצוע. לאקאן מביא ציטוט שלו בכתבים מבלי לציין את מקורו כעמדה רפואית פסיכואנליטית לה יש להתנגד מכל וכל. הנסיכה בונפרט אשר היתה מראשי המכון, לא אהדה את מעט משום שהיה אף הוא מקובל על פריז. בהיותו בן למשפחה יהודית מומרת, בעת המלחמה ברח לדרום צרפת מאימת הכיבוש הגרמני, לחם בתנועת ההתנגדות הצרפתית בדרגת קצין, נעצר על-ידי הגסטפו

וניצל הודות להתערבות אשתו הראשונה שהציגה נירות מזויפים שהצביעו על שיוכו הארי. לאחר שחרורו עבד כחואי, הסתתר בסאן טרופז אך המשיך לפעול במחתרת.

מרי בונפרט, נסיכת יוון, (Marie Bonaparte, Princess of Greece) פסיכואנליטיקאית צרפתייה, מייסדת המכון הצרפתי לפסיכואנליזה, היתה קרובה לפרויד באופן אישי, תירגמה כתבים שלו לצרפתית, ונטלה חלק עיקרי בחילוצו מאוסטריה בזמן הכיבוש הגרמני. עושרה הרב תרם להפצת הפסיכואנליזה. נחשבת כמי שהיתה מתנגדת עזה ללאקאן. היא היתה מאהבת של לואנשטיין, נסיבות שכנראה לא היו מוכרות ללאקאן, בעת כתיבת המכתב.

תרגום: נתי ברנט